

tillingen af industrielle Fornødenheder er næsten ubegrænset, og det procentiske Antal af Mennesker, der bliver beskæftiget i industrielle Virksomheder, er steget i alle Lande i Europa, mindst her i Landet, i meget høj Grad i andre Lande, og det vil ganske sikkert ogsaa stige i de Aar, der kommer. Jeg tror slet ikke, vi behøver at sætte os hen og spekulere over, hvorledes det kan forhindres, for hindres kan det ikke. Man kan gøre Strømmen mindre, hvad vi ogsaa søger her i Landet, men man kan ikke forhindre denne Udvikling.

Og jeg vil da gerne sige, at for mig staar det saaledes, at der er slet ikke noget urimeligt i at antage, at industriel Virksomhed i vort Land, ligesom Tilfældet har været i andre Lande, kan beskæftige disse Mennesker. Men jeg har ganske vist den Opfattelse, og her kommer altsaa Forskellen frem, at Betingelsen for, at det lader sig gøre, er denne, at Erhvervslivet indenfor disse industrielle Virksomheder bliver bygget op paa et saadant Grundlag, at de er i Stand til at konkurrere. Hvis ikke det er Tilfældet, ser jeg i en stadig Forøgelse af det Procenttal, der lever indenfor Industrierne, en meget stor Fare for hele vort Lands Økonomi. Enhver kan sige sig selv, at det bliver meget usundt i Fremtiden, hvis vi trækker mere og mere af vort Lands Arbejdskraft ind i Erhverv, der ikke er i Stand til at bære sig selv oppe. Derfor er det, vi stiller det Krav, at Erhvervene maa kunne klare sig selv. De maa kunne være med til at bære hele vor Samfundsøkonomi oppe. Det kan ikke være det omvendte, der er Tilfældet.

Naar altsaa det ærede Medlem sagde, at jeg skulde anvise Beskæftigelse, ellers interesserede det hele ikke det ærede Medlem, vil jeg først sige til det ærede Medlem, at det ærede Medlem har jo ikke anvist Beskæftigelse. For det er ikke at anvise Beskæftigelse, at man foretager visse Toldforanstaltninger. Skal vi leve af hverandre paa den Maade, bliver det hele snart til en Fattiggaard, saa har det ærede Medlem Hr. Hauge Ret, naar han sagde, at vi ikke kan leve af at bide os selv i Halen; jeg tror nok, det var det Udtryk, det ærede Medlem anvendte.

Den Vej, jeg anviser, er, at alle Erhverv her i Landet tager Arbejdet op paa det Grundlag, at de vil konkurrere, og det er ikke blot et Spørgsmaal, der angaar Arbejderne. Jeg ønsker udtrykkelig at fremhæve dette; naar jeg maaske har talt mere om Arbejdernes Forhold, er det, fordi jeg har svaret Socialdemokraterne paa deres

Udtalelser, men Spørgsmaalet angaar maaske i lige saa fuldt Maal Lederne, Erhvervslederne. For selv om Arbejderne var nok saa arbejdsvillige, ja, var villige til at gaa for en næsten hvilken som helst Løn, kan det ikke redde Erhvervet, hvis ikke først og fremmest Arbejdslederne, de, der bestemmer over Erhvervet og lægger Udviklingen til Rette, forstaar deres Opgave. Og hvis det var saaledes, at der var en Kapital, der vilde udnytte Arbejderne — og det har der unægtelig været til Tider; det ærede Medlem Hr. Hauge var inde paa at omtale saadanne Tider —, er Fejlen heller ikke Arbejdernes. Jeg tror nu ikke, det er det, der er Tilfældet i Øjeblikket, og jeg vil sige, at hvis Arbejderne skulde have den Opfattelse, vilde det være bedre, at de — de har jo ogsaa selv store, kapitalstærke Sammenslutninger — selv tog Produktionen i deres Haand igennem Andelsdrift i Stedet for at gaa ind i store sociale Kampe; saa vilde de være sikre paa, at alt, hvad de paagældende Erhverv kan give, faldt i deres Haand, og saa var vi ude over Spørgsmaalet om 8 Timers Arbejde og Lønninger o. s. v., for saa er det deres, alt, hvad der kommer ud af Virksomheden.

Det ærede Medlem Hr. Fraenkel udtalte, at Arbejdstiden og Arbejdslønnen var denne Diskussion ivedkommende, det Spørgsmaal hørte ikke hjemme i denne Sal, det maatte behandles af Arbejdsgiverorganisationer og Arbejderorganisationer, de kan bedst gøre det. Meget vel, siger jeg, jeg skal ikke have noget at indvende derimod, men det ærede Medlem maa ikke glemme, at hvis disse private Overenskomster, som det jo dog er, er af den Beskaffenhed, at de resulterer i Arbejdsløshed — for man kan ikke afvise den Mulighed, men lad os nu saa gøre det til noget tænkt, at der *kan* opstilles saadanne Overenskomster, at de resulterer i Arbejdsløshed, fordi det ikke under de nuværende Forhold er muligt at skaffe Arbejde til alle paa de fastsatte Vilkaar —, saa er Forholdet det, at man kræver Statens Garanti for disse Overenskomsters Opretholdelse dels i Form af, at Staten skal skaffe Arbejde paa disse Betingelser, naar de private ikke kan længere, dels i Form af Understøttelse og nu sidst gennem Kravet om en protektionistisk Handelspolitik for at afskaffe Arbejdsløsheden. Der er ærede Medlemmer, der har beskyldt mig for, at jeg vilde opheve Organisationerne og alle Aftaler. Nej, det har jeg aldrig sagt, men jeg har sagt, og jeg siger det endnu, at disse Aftaler er alt for stillestaaende, alt for ubevægelige,